

Час і Події. – 21.10.21

Ольга Москалюк

Які «привіти» передає РФ напередодні переговорів у Нормандському форматі? Думки депутатів

Що означає «послання» колишнього керівника Росії Дмитра Медведева про Україну? Як російські кулуарна та публічна позиції можуть вплинути на переговори у форматі N4? Коли він може запрацювати? На яку підтримку може розраховувати українська сторона? На ці та інші запитання «Цензор.НЕТ» відповідають народні депутати України.

<https://www.chasipodii.net/article/27191/>

Що означає «послання» колишнього керівника Росії Дмитра Медведева про Україну? Як російські кулуарна та публічна позиції можуть вплинути на переговори у форматі N4? Коли він може запрацювати? На яку підтримку може розраховувати українська сторона? На ці та інші запитання «Цензор.НЕТ» відповідають народні депутати України.

***

Поки ми в Україні розбираємося у своїх внутрішніх питаннях, прилетів черговий «полум'яний привіт» з Росії, так би мовити, в «епістолярному жанрі». Слідом за своїм «шефом» Путіним слово взяв колишній президент і прем'єр, а нині заступник голови Ради безпеки Російської Федерації Дмитро Медведев. В одному з відомих російських видань вийшла його стаття під назвою: «Чому безглузді контакти із нинішнім українським керівництвом». Тут «автор», використовуючи різні епігети, критикує як Україну, так і президента Володимира Зеленського. Підбиваючи підсумок, Медведев заявляє: «Таким «партнерам» у міжнародних відносинах, які змагаються у постійній брехні, немає и не може бути довіри. А, значить, і переговори з ними абсолютно безглузді». Із деталями цього «шедеврального» послання можна ознайомитися тут.

Кремль «вустами» пресекретаря «головного» Дмитра Пєскова підтримав ці тези. Мовляв, з усім викладеним згодні і не бачимо можливості вести діалог із Києвом.

Усе це за «дивним збігом обставин» відбувається перед спілкуванням як російського, так і українського президентів із західними партнерами, які входять до «нормандської четвірки», Ангелою Меркель та Емманюелем Макроном. Тут спілкувалися про поновлення роботи в рамках N4. Про це Україна та Росія повідомили публічно. Згодом у Єлисейському палаці офіційно підтвердили: найближчим часом може відбутися зустріч міністрів країн «нормандської четвірки». Остаточну дату поки ще не назвали. Ми запитали народних обранців, що вони думають про усю цю ситуацію.

«Російська сторона хоче продовжувати грати в чехарду»

- Звичайно, Україна хоче миру. Ми чітко про це заявляли і продовжуємо це робити,
- говорить народний депутат фракції «Слуга народу», член комітету ВРУ з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Святослав Юраш.

– Голова нашого комітету (нардеп СН Олександр Мережко. – О.М.) у Тресторонній контактній групі, тому ми знаємо деталі переговорного процесу. Ми в курсі, хто і як себе тут поводить. Це бачить не тільки українська сторона, а й увесь світ. Коли ми намагаємося мобілізувати інші країни, щоб нарешті добитися трансформації цього знування у реальний процес, який матиме надію на щось, сторона, яка його блокує, нервується. Як наслідок – запускає відповідні меседжі. Не знаю, наскільки стаття заступника голови Ради безпеки Росії має вплив на цю дискусію. Але, без сумніву, у контексті майбутнього зсуву російського режиму, це є ще однією претензією на праведного наступника. Вони намагаються писати статті, щоб дискредитувати Україну. Натомість дискредитують Росію, показуючи, що її завдання – не мир, а, насамперед, встановлення такого формату, де «першу скрипку грає» РФ. Цей «концерт» переслідує давню мету – розповідати про «єдиний народ». Стаття Медведєва також це наслідує. Водночас, вона підтверджує та вкотре підкреслює: хто є другом російським планам, а хто – ворогом. Показує, що із попереднім президентом було працювати комфортніше. Кричати про погану Росію, це одне, а діяти можна, обнімаючи та тиснувши руку.

Однак непотрібно надто багато уваги звертати на Медведєва. Регулярно виходять статті й інших діячів Російської Федерації, які теж виписують такі сентенції, що не «налазить на голову». Я дуже уважно сліdkую за російською дискусією та елементами обговорення, хто є потенційним наступником Путіна. Прізвище Медведєва не виникає там надто часто. Як на мене, такі статті виглядають, як знування із самого себе. Тому що весь світ знає, що відбувається. Анексія Криму, окупація частини Донбасу, десятки тисяч загиблих, мільйони переселенців, в тому числі моя дружина і мій син, не є найкращими аргументами для єдності. Розказувати казки про громадянську війну теж не вартує. Усі бачили фотографії із супутника, а дехто і на власні очі, як почалося те «пекло». Медведєв не входить до складу ТКГ чи N4. Відповідно, навряд чи його слова на щось вплинуть. Він реалізував свою міжнародну місію початком війни з Грузією. А у питанні нашої трагедії не він тут перший. Вистачає «товаришів».

Майбутня зустріч міністрів країн «нормандської четвірки» є підтвердженням того, що ми не хочемо і не чекатимемо, поки Росія щось там визнає. Усіма можливими методами з усім світом тиснутимемо на неї, щоб, нарешті, закінчилася ця війна, яка постійно забирає наших громадян, та результати якої видно на усіх «фронтах». Я зараз через телеграмканали отримую інформацію з окупованих територій, скільки там смертей від COVID-19. Це ж теж результат цієї гореокупації! Ми не можемо стояти осторонь, коли таке відбувається. Росії, зрештою, потрібно прийняти шлях, який пропонує Україна. Чи здатна вона на це? Потрібно спитати в Кремлі. Зі свого боку ми пропонували і «оливкову гілку», і шляхи виходу з цієї ситуації, але бачимо, що російська сторона хоче продовжувати грати в чехарду й прикидатися, що вони там ні до чого.

- Звичайно, ця стаття Медведєва була запущена спеціально. Вона ж вийшла не лише в контексті можливої зустрічі зовнішньополітичних відомств у Нормандському форматі, а також напередодні візиту Вікторії Нуланд (заступник держсекретаря США. – О.М.) до Москви, - коментує народний депутат «Слуги народу» Микита Потураєв.

– Росія вкотре демонструє свою непоступливість і бажання говорити із Україною виключно з позиції сили і висловлюватися про неї й надалі, як про «fail state», що є їхньою політикою щодо нас навіть не вісім останніх років, а більше. Бачимо вже такі доволі стандартні прийоми росіян. Вважаю, тут немає, чому дивуватися. А нових ідей в статті Медведєва немає. Єдине, на що тут треба звернутися увагу – їхню занепокоєність, що Україна продовжує визначати свою самоідентифікації. Саме по цьому «б'є» Медведєв, звинувачуючи зокрема президента Зеленського у тому, що він втратив самоідентифікацію.

Навпаки! Якщо до 2014 року можна було говорити: українці перебувають у цьому пошуку, то після відомих подій усі бачать, що вона вже є. Просто зараз відбувається процес її становлення, який, до речі, є постійним та перманентним, бо людина усе життя співвідносить себе із іншими та із світом. Українці чітко себе асоціюють з цивілізованим простором, із західною (в широкому розумінні цього слова) цивілізацією. З цим у нас проблем немає. А щодо культурних «кодів», звичайно, ми відмінні від інших народів – як тих, що до нас відверто ворожі, так і тих, хто дружній. Ми інші. З 2014 року ми чітко зрозуміли, у чому наші переваги та наші слабкості, що є дуже важливим. Росія намагається нас і тут атакувати. Це смішно – на восьмому році війни пробувати переконати нас, що ми – люди без самоідентифікації. Авжеж, ні! Так Росія демонструє догматичність своєї політики, яка дісталася їм у спадок від радянської зовнішньої політики. Вони вперто стоять на своєму. Але це ознака не сили, а відсутності гнучкості мислення та можливості знаходити якісь корисні, в першу чергу, для них ідеї. Це те, від чого потерпав Радянський Союз. Власне, йдеться про один із головних чинників того, що призвело до його розпаду і «смерті».

Такі статті, як Путіна та Медведєва, направлені й на те, щоб підтримувати напругу, ворожість щодо України та антиукраїнські настрої в російському суспільстві. Знову ж, нічого нового ми тут не бачимо.

Чи може це якось вплинути на можливу зустріч очільників МЗС у Нормандському форматі? Думаю, що ні. А на позицію Нуланд на переговорах в Москві? Скоріше за все, у моєму розумінні, на 99,9 % ні. Росіяни передбачувані, можуть тільки «брязкати зброєю» та шантажувати. Це все відомо, і не є новиною для всього світу. Там абсолютно божевільний диктаторський режим. Я ще декілька років тому почав говорити про фашистський характер цієї диктатури. Політологічно цей фашизм очевидний. Але я б точно не перебільшував вплив пропагандистських витоків на реальний стан міжнародних справ, в тому числі й тих, де задіяна Україна.

«Москва дає зрозуміти, що зустріч у Нормандському форматі нічого не важитиме»

- Ця стаття є однозначно меседжем, тому що Медведєв без дозволу Путіна навіть не бере до рук свій «iPhone», - впевнений парламентар фракції «Європейська Солідарність» Володимир Ар'єв.

- Я для себе тут виділив акцент, який мав би бути для української сторони дороговказом у відносинах із Росією, що вона не чекатиме і матиме справу з іншими політичними силами, більш прихильними і лояльними до неї. Це означає, що йдеться про більш дієвих у її розумінні. Росія розраховувала, що Зеленський, як людина за поглядами близька до того, що думають про спільне минуле у Кремлі, хоча б підготує Україну до фарватеру з РФ. Він, з точки зору Кремля, виявився чутливим, боягузливим у тому, як більшість українців бачать майбутнє країни, тому не став робити ті кроки, які росіяни від нього очікували. Почав загравати на тому полі, яке в Росії вважають ворожим. Зеленського не розглядають як гравця на геополітичній арені, тому що він зайнятий лише тими речами, де його команда може заробити, зокрема «стрижкою купонів» на «Великому будівництві». Москва показала, що чекатиме іншого. Кого – зрозуміло, що робитиме ставку на Медведчука, якому Зеленський зараз допомагає сконсолідувати електорат, роблячи вигляд, що є кримінальне переслідування. Правда, чомусь Медведчук за звинуваченнями у державній зраді отримує не перебування у слідчому ізоляторі, а черговий домашній арешт. А його справа взагалі виринає лише тоді, коли у Банкової «підгорають тили» через скандали, пов'язані зі справою «вагнерівців», відмиванням коштів Коломойського, офшорами та свідомим недекларуванням доходів нинішнього президента. Через те українську політику на Сході та на Заході вважають вузькою та примітивною. Тому

Зеленському посилають такі меседжі, що з ним не збираються домовлятися. Тут у нього, в принципі, й маневрів не дуже багато. Від нього чекають повної здачі або йому передаватимуть «привіти» через злив інформації про те, які суми він свого часу отримував з російського бюджету, про що теж було сказано на пряму в статті Медведева.

Будемо реалістами: Москва дає зрозуміти, що зустріч у Нормандському форматі нічого не важитиме. Якщо навіть вона й відбудеться, то зроблять усе можливе, щоб ще раз показати: Росія підтримуватиме зміну влади в Україні на більш лояльну. Такі ж «повідомлення» вона направлятиме Заходу. Українським патріотичним силам в даному випадку потрібно згуртуватися та зрозуміти: попри ту апатію, яка виникла внаслідок останніх подій, треба об'єднатися, тому що президент неспроможний відповідати на серйозні виклики з боку наших ворогів, що може призвести до великих проблем для України. Адже Росія може скористатися слабкістю Зеленського. А він робить усе, щоб послабити і себе, і Україну в цілому. Замість того, щоб консолідувати усі прозахідні політичні сили, його команда продовжує «роздирати» країну.

«У посилах Медведева ми не знайшли нічого нового. це мавпування слів свого хазяїна»

- Медведев – це молодший партнер Путіна. Тому немає нічого дивного, що після того, як Путін розразився, як він вважає, програмною статтею, на підставі якої надалі формуватиметься зовнішня та внутрішня політика Росії, то Медведев вирішив не відставати, - вважає заступник голови фракції «Батьківщина» Сергій Соболев.

– Тут немає ніяких збігів. Це, справді, спроба максимально підняти «градус напруження» напередодні переговорів у Нормандському форматі та перекласти відповідальність із агресора, яким є Російська Федерація, на тих, хто стали його жертвою. Ця політика проводиться фактично усі останні роки. Особливо після відкритої агресії Росії проти України. Насправді, ми в тих посилах не знайшли нічого нового. Це просто мавпування (інакше не можу назвати) слів свого хазяїна.

Взагалі зустріч у Нормандському форматі зараз більше вигідна Путіну. Тому що Меркель фактично є виконуючим обов'язки канцлера. Коли там буде сформований реальний уряд – поки незрозуміло. У французького президента наступного року – вибори. Йому теж не до цього. Тому будь-який формат N4 у тому роз'єднаному стані, в якому зараз знаходиться Європейський Союз та його лідери, аж ніяк не виконає ті завдання, заради яких він раніше збирався. Сьогодні позиції Нормандського формату є набагато слабшими. Те, що усі заявляли, включаючи Володимира Зеленського (тоді ще кандидата у президенти): потрібно шукати інший формат, стає все більш очевидним. Мінський «вмер». А у відродженні Нормандського я дуже сумніваюся. Нам треба отримати потужних союзників, як то у глобальному плані – США, та у нашому регіоні - Туреччину. Це багато в чому може змінити і загальний розклад голосів у переговорах, і ті настрої, які там панують. Про свою готовність Америка неодноразово заявляла. Єдине, були застереження Росії. Але, вибачте, це ми, як країна, постраждала від російської агресії, робитимемо все можливе для обрання нового формату.

Керівник фракції «Голос» Ярослав Железняк погоджується із колегою у тому, що Мінській формат «помер»:

- Ми про це говоримо послідовно. Чи є надія на Нормандський? Подивимося. У понеділок відбулося спілкування (Путіна та Зеленського. – О.М.) із Макроном та Меркель. Тому можна говорити про те, що існує якась надія на зустріч N4. Наскільки вона висока – я не знаю.

Чи хоче Росія надалі вести із нами перемовини, скоро побачимо. Але виглядає це так: набивають собі ціну. Не більше, не менше. Якби вони не хотіли вести переговори, то

видали б такий меседж офіційно, а статтю підписали б від когось більш репутаційного. Навіщо вона взагалі з'явилася? Росії треба було показати, що там є більш радикальні думки. Тому й витягли цього алкоголіка, дали йому текст та відправили на «Коммерсант», який повністю контролюється російською владою. Іноді, коли у нас можновладці хочуть щось сказати, але від себе це звучатиме некрасиво, то вдаються до «делегування». Так само зробили й ці. Але всі – дорослі люди, тому розуміють, навіщо з'явилася ця стаття. Не думаю, що вона матиме якийсь концептуальний зміст. Виглядає так: там написано усе те, що «яструби» Путіна говорять на спільних вечірках чи ще десь. Така стандартна ахінея Російської Федерації.

«Колишній президент Росії визнав, що Москві так і не вдалося зламати Україну»

У представника Донецька в українській делегації ТКГ Дениса Казанського склалося враження, що у російського керівництва з'явилася вже свого роду національна забава – писати божевільні статті про нашу країну:

- То Путін «народив» графоманський опус, тепер Медведев. Причому, приголомшливим є те, що цією графоманією вони займаються на тлі колосальних проблем в самій Росії. Наприклад, в цьому році РФ побила свіговий рекорд з числа авіакатастроф у мирний час. Але російським лідерам не до таких дрібниць. У них усі думки про Україну та єврейське походження Володимира Зеленського. В статті колишній президент визнав, що Москві так і не вдалося зламати Україну. Вона не поступається і не збирається виконувати упороти вимоги Путіна. І Медведев робить з цього висновок, що розмовляти з українським керівництвом немає про що.

Чому стаття Медведева з'явилася напередодні можливих переговорів у Нормандському форматі? Це спроба «покрутити носом» і показати: у Росії є й такий варіант розвитку подій. Ми ж розуміємо: Медведев – по факту, ніхто. Він займає певну посаду, але вона незначна. Він не може реалізовувати ту політику, яку описав. Зараз офіційна позиція Росії є іншою. Ми вісім років уже спостерігаємо за грою, коли є різні спікери, які ходять на ефіри та погрожують найстрашнішим – бомбардуванням Києва, захопленням України, розчленуванням і так далі. При тому офіційно РФ показує, що вона нібито відносно «добрий поліцейський» у цій конфігурації. А зараз «злого поліцейського» зіграв Медведев, продемонструвавши: РФ може себе поводити й таким чином, якщо Україна не поступатиметься. Але річ у тому, що вони уже неодноразово нас залякували такими демаршами. Якщо вони виходитимуть з переговорів і відмовляться спілкуватися із українською владою, це розцінюватиметься виключно як небажання Росії домовлятися та просуватися до миру. Тому поки важко сказати: це блеф чи реальна загроза.

Якщо говорити про формат проведення переговорів щодо Донбасу, то тут головною проблемою є те, що вимоги Росії щодо України є неадекватними. Вона фактично вимагає від нас відмови від суверенітету. А це для української сторони є неприпустимим. Тому у нас майже вісім років немає зрушень у перемовинах. Тому що вимоги росіян є нездійсненними.

Поки важко сказати, чи буде найближчим часом зустріч «нормандської четвірки». Відбутися то вона може. Якщо західні лідери наполягатимуть, можливо, Путін й піддасться. Інша справа, як вони пройдуть? Що буде вирішено? Чи призведе це до якогось прогресу у переговорах? От тут я не вірю у якесь зрушення.